

ZELDEN HADDEN WE ZO'N 'BREED' ONDERWERP IN DE KWO ROTARY ALS IN DEZE EDITIE. TOCH WETEN DRIE ERVAREN AASMAKERS ELK ENKELE LEERZAME PUNTEN NAAR VOREN TE SCHUIVEN. LEER VAN DE MENINGEN VAN ROELOF SCHUT, SJEF VAN DEN HOVEN EN GASTSCHRIJVER CHRIS GABRIËLE.

Bijdrage Roelof Schut

Al ruim 25 jaar maak ik mijn eigen boilies, dus een beetje ervaring in het samenstellen van karperaas is mij niet vreemd. Daarover heb ik in de afgelopen jaren regelmatig gepubliceerd en als zoveel aaskenners had ik de neiging om in die artikelen de diepte in te gaan. Verwacht in dit schrijven echter geen moeilijk te begrijpen (semi) wetenschappelijk onderbouwingen en ingewikkelde recepten. Deze keer zijn het begrijpbare, praktijkgerichte benaderingen.

Smaak

Karpers hebben – net als andere dieren en mensen – voorkeur voor voedsel dat ze lekker vinden. Partikels zijn in dit verband een goed voorbeeld. Goed smakende partikels als tiggernoten, maïs, pinda's, diverse noten, hennep en tarwe worden gretig opgeslokt door de karper. Partikels met een mindere smaak, denk aan sojabonen en sommige erwten, presteren veel slechter. Behalve als je ze weekt en kookt in smaakmakers als tomatensoep en suiker. Dat is een trucje dat ons mensen ook niet vreemd is. Suiker en zout zijn de populairste smaakmakers uit ons keukenkastje.

Veel firma's maken goede boilies!

Het is dus belangrijk dat een boilie een goede smaak heeft. Daarom proef ik boilies altijd zelf. Als ik de smaak goed vindt, twijfel ik er niet aan dat een karper de boilie lust. Vind ik de boilie niet 'lekker', dan vis ik er ook niet mee. Als ik in de jaren '90 een boilie in mijn mond stopte, lachten alle karpervissers mij uit. Ik ben echter opgegroeid met het proeven van mijn aas, want tot in de jaren 80 van de vorige eeuw was dat onder karpervissers heel normaal. Oude tijden zijn herleefd, want de karpervisserij heeft inmiddels duizenden 'boilieproevers'.

Lokstoffen

Als een boilie op de bodem ligt, is het handig dat er stoffen uitlekken die een voorbij zwemmende karper attendeert op een lekkernij. Zonder uitwaseming van lokstoffen kan het langer duren voordat een karper een boilie vindt en dat is verspilling van kostbare vistijd. De beste lokstoffen zijn lokstoffen die oplossen in water, want die kan een karper heel erg goed waarnemen met zijn smaakpapillen. Die papillen zitten over het hele lichaam, met de grootste concentratie op de bek, lippen en baarddraden. Een karper kan dus ook proeven met zijn buik en rug. Wateroplosbare lokstoffen in een boilie hoeven niet altijd vloeistoffen te zijn. Denk wederom aan suiker en zout. Sommige lokstoffen zijn tevens een smaakmaker. Ze slaan twee vliegen in één klap. Zowel synthetische, natuur identieke en natuurlijke lokstoffen (flavours) kunnen een lokkende/attenderende werking hebben.

Karpers zijn fijnproevers van de hoogste orde.

Kleur

De kleur van het haakaas kreeg een prominente rol bij de introductie van de fluo pop-up rond de eeuwwisseling. Vervolgens volgden plastic maïskorrels in diverse opvallende kleuren. Het werd duidelijk dat sommige kleuren soms heel goed vingen en andere kleuren niet. Ook werd ontdekt dat de kleurvoorkeur van de karper van dag tot dag kan veranderen. Toch heeft het vrij lang geduurd voordat deze denkwijze werd geprojecteerd op de gewone boilies, waarmee wordt gevoerd en gevestigd. Tot ongeveer zes jaar geleden viste ik hoofdzakelijk met roodbruine boilies, maar inmiddels weet ik beter. Achteraf kan ik mezelf wel voor mijn hoofd slaan dat ik alleen maar met de kleur van het haakaas experimenteerde.

Het smaak- en kleurenpalet is oneindig groot.

In de afgelopen jaren heb ik meerdere keren ervaren dat de kleur van de 'voerboilies' ook belangrijk is. In het voorjaar heb ik een voorkeur voor witte boilies. Met name in de periode dat het water al is opgewarmd, maar de karpers nog niet.

Variëren

Het toeval wil dat ik onlangs werd gevraagd om boilies te ontwikkelen voor een producent uit de food industrie. Ik kreeg carte blanche en alle mogelijke ingrediënten waren tot mijn beschikking. Van de mooiste meelsoorten tot de beste vloeibare attractors. Bovendien vers en voorzien van volledige productspecificaties en uiterste houdbaarheidsdata. Logisch, gezien de branche. Je kunt je voorstellen dat ik mij voelde als een kleine jongen in de snoepwinkel. Er was maar één voorwaarde en dat was dat de boilies moeten voldoen aan de wereldwijde IFS voedsel richtlijn en daarmee ook aan de eisen van de NVWA (Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit). Daar was ik erg verheugd om, want ik wil uitsluitend verantwoorde producten ontwikkelen. De doelstelling was het ontwikkelen van een serie boilies die samen een erg breed attractiviteitsspectrum bestrijken, waarbij elke Boiliemeister boilie goede smaak- en lokstoffen moet bevatten. Kortom, voor elke praktijksituatie moest er een boilie beschikbaar komen. Achter die visie zit een gedachte.

Smaakmakers uit de keuken.

Veel karpervissers zijn namelijk op zoek naar de altijd vangende superboilie. Die boilie bestaat echter niet. De 'beste' boilie willen hebben, is een benadering die niet meer past in de moderne karpervisserij. Het gaat erom dat je de juiste boilie weet in te zetten op het juiste moment. Veel aasbedrijven delen deze visie en produceren daarom een breed assortiment aan goede boilies met een goede smaak. Het smaakpalet is oneindig groot, om maar te zwijgen over de duizenden lokstoffen en kleuren die beschikbaar zijn. Elke kleur, smaak en lokstof heeft zijn eigen karakter en de combinatiemogelijkheden worden slechts beperkt door je eigen fantasie. In de hedendaagse karpervisserij is het belangrijk om af te wisselen. Niet elke boilie werkt op elk moment even goed. Zeker op drukbeviste wateren is het een vereiste om verschillende boilies bij je te hebben en daarmee te variëren tijdens het vissen. Wat in de witvisserij al jaren bekend is, dringt langzaam maar zeker door in de vaderlandse karpervisserij. Verandering van kleur, smaak of lokstof levert soms opzienbarende resultaten op. Ook het voeren met een mengsel van verschillende kleuren en geuren is een trucje van enkele succesvolle karpervissers. Uitsluitend variëren met haakaas is te eenvoudig en achterhaald. Door te experimenteren met boilies maken, zijn goede vangsten vaker mogelijk. Laat dat nou exact zijn wat elke karper visser wil.

Bijdrage Sjef van den Hoven

Het was mijn bedoeling om in deze Rotary een inhoudelijke beschouwing te geven over de samenstelling van boilies en dan met name inzicht te geven in een aantal uitgangspunten die gehanteerd kunnen worden om een boilie effectief te maken. Dit vanuit de gedachte: Het is niet moeilijk om een boilie te maken die vangt, maar het vraagt een dieper inzicht om een boilie die vangt te verbeteren in een boilie die beter vangt! Een uitdagende materie. Echter, gezien de qua woorden beschikbare ruimte in deze Rotary lukt dat niet.

Altijd lekker; de eerste vis van een meerdaagse sessie.

Ik heb veel meer ruimte nodig om dit topic goed te behandelen. Het zal daarom bij een andere gelegenheid zijn dat ik de lezer mee kan nemen in deze fascinerende materie. Een materie waar heel veel karpervissers geïnteresseerd in zijn maar ook een materie die door bijna even zoveel karpervissers gemeden wordt omdat het te lastig is, het is hun vak niet. Daarnaast zijn er toch zoveel 'lekkere balletjes' te koop in de winkel die de grootste bakken (schijnbaar zonder enige moeite) naar het net brengen.

Boilieproductie in bedrijf.

Nu kom ik tot de kern van deze Rotary: de balletjes in de winkel... De rekken liggen er vol mee. In allerlei kleuren, smaken, maten en samenstellingen en van een groot aantal verschillende producenten. Voor de meeste karpervissers is het een ondoorzichtig woud! De keuze wordt veelal bepaald door commercie, reclame, ervaringen, PR van de bekende '**bakkenvangers**' in diverse media en de prijs. Helaas ontbreekt het vaak aan gewogen afweging. Welnu, het ondoorzichtige woud zal gesnoeid gaan worden en dat geeft ons de mogelijkheid om wat dieper in het bos te kijken. In de nabije toekomst komt er een etiketteringsplicht voor producenten van boilies. Dit houdt in dat verpakkingen van boilies voorzien dienen te zijn van:

- 1) Een opsomming van de gebruikte ingrediënten in afnemende volgorde van hoeveelheid (het ingrediënt wat qua gewichtshoeveelheid het meest gebruikt wordt in de samenstelling staat als eerste vermeld en het ingrediënt wat in hoeveelheid het minst gebruikt wordt staat als laatste vermeld).
- 2) Een voedingswaardedeclaratie: De vermelding van berekende en/of geanalyseerde percentages eiwit, vet, koolhydraat, vezel en as in de samenstelling.
- 3) De vermelding van de houdbaarheid.

Het resultaat van een goed samengestelde boilie.

Vooruitlopend op de genoemde verplichting hebben een aantal (grote) producenten van boilies de declaratieplicht al ingevuld en is op hun verpakking de benodigde informatie omtrent de samenstelling van hun product al te lezen. Dit levert nuttige informatie op. Als eerste is te zien dat er nog diverse zaken dienen te verbeteren! Zo worden conserveermiddelen niet vermeld, noch in soort noch in hoeveelheid! Andere hulpstoffen zoals kleurstoffen, flavours, verdikkingsmiddelen (een plakmiddel om de boilie goed te kunnen draaien op een grote productie installatie) en zoetstoffen worden niet of slechts gedeeltelijk benoemd, de voedingswaardedeclaratie bevat fouten cq, onmogelijkheden in de gehalten van met name koolhydraten en vezels. Daarnaast worden voedingsvezels en ruwe celstof verkeerd en door elkaar heen gebruikt. Ook worden camouflagetechnieken gebruikt om te verhullen welke ingrediënten gebruikt worden. Een voorbeeld: Door te vermelden 'granen en bijproducten van granen' wordt vermeden aan te geven welke granen of melen er gebruikt worden. Het is slechts een kwestie van tijd voordat dit verbetert. De wetgever zal er op toezien dat de etikettering uiteindelijk bij elke producent conform de regels vermeld wordt. Ik snap dat dit voor de meeste mensen nu nog een brug te ver is.

Ook hulpstoffen horen op de ingrediëntenlijst

Veel belangrijker is wat de gepresenteerde informatie wel aan concrete gegevens oplevert waar de karper visser wat mee kan. Welnu, het etiket geeft een opsomming van de gebruikte ingrediënten in afnemende gewichtsvolgorde. Dat betekent dat je behoorlijk nauwkeurig kunt benaderen hoeveel van de verschillende ingrediënten gebruikt is. Je kan bijvoorbeeld inschatten hoeveel vismeel er in de vismeel boilie is verwerkt die je zou willen kopen of hoeveel birdfoord er in die zoete knikker zit en ook hoeveel ei er is gebruikt om de boilie te rollen. Je staat er versteld van wat je tegenkomt! Labels en functionaliteiten van boilies worden gekoppeld aan minimale hoeveelheden van het gebruikte ingrediënt. Een praktijkvoorbeeld: “Op basis van de echte Robin Red!” wordt al geclaimd bij het gebruik van 1% Robin Red in het product. De argeloze karper visser wordt met een kluitje in het riet gestuurd. Als je er een beetje moeite voor wil doen kun je op basis van de ingrediëntendeclaratie een bewuste keuze maken welke boilie je wil aanschaffen om maximaal waar voor je geld te krijgen. Het meest opvallende wat ik tot nu toe tegen gekomen ben is dat de dure merken boilies hun meerprijs absoluut niet kunnen rechtvaardigen in betere ingrediënten en/of een betere voedingswaarde ten opzichte van boilies uit het gemiddelde prijssegment. Ik laat hierbij de allergeedkoopste boilies buiten beschouwing. De samenstelling hiervan zit vaak zo aan de onderkant dat een serieuze vergelijking niet de moeite waard is. Wil je nog nauwkeuriger bepalen hoe de boilie is samengesteld dan dien je naast de ingrediëntendeclaratie ook gebruik te maken van de voedingswaarde. Daarvoor dien je wel wat rekenwerk te doen en te weten wat de samenstelling in nutriënten (koolhydraten, eiwitten, vetten , vezels) van de verschillende ingrediënten is. Iets wat gewoon op te zoeken is op het internet.

Zelf geproduceerd – Etikettering niet verplicht ;-)

Ik zou het graag in een voorbeeld uit werken maar de ruimte ontbreekt. Voor de volgende keer dus. Wordt vervolgd zullen we bij deze maar zeggen De les van vandaag is dat de info die op de verpakking van boilies staat (of komt te staan) ons een eind op weg gaat helpen om een betere keuze te maken in het 'ondoorzichtige woud'. Neem de moeite en maak er gebruik van!

Bijdrage Chris Gabriële

De laatste jaren is er veel te doen over de gezondheid van de karper en zijn voer. Er zijn zoveel boilie bedrijven en discussies over goed en slecht aas, al dan niet ingegeven door reclame en PR. Er is veel ophef over de labels, het moment waarop deze verplicht gaan worden en wat er dan allemaal op zou moeten staan.

Vooralsnog zullen deze aangeven waarmee je ongeveer vist, maar of het allemaal optimaal gezond is, kun je er niet uit halen. Wil je ook dat weten dan kom je op een soort keurmerk uit, of koi voer. Ik persoonlijk ben voorstander van analyses op etiketten, maar dan voor de reden dat je ongeveer weet wat je koopt.

Wil jij een rijke boilie dan is het leuk om te lezen dat er ook daadwerkelijk meer inzit dan in een schrale bol en omgekeerd natuurlijk. Maar vergeef mij de paradox van werkelijk 'gezond voedsel' willen gebruiken terwijl het ons voornamelijk gaat om de vangsten en niet het voer. In mijn ogen kan daardoor de definitie van 'slecht' verschillen en in alle discussies vertroebeld raken.

Instant succes voor mijn dochters.

Ja, we willen verantwoord aas dat de vis niet extra schaad naast onze inbreuk op zijn relatief veilige leefomstandigheden. Maar zelfs een bol die niet schadelijk is, zal een effect op de karper (of het karperbestand) hebben. Dit geldt voor groot of klein water, druk bevist, enz. Een iets minder verantwoorde bol, zal indien niet overvoerd, op een plas weinig effect hebben op zowel de vis als het water. Kortom enige mate van nuchterheid is in de vele discussies wel geboden, wat natuurlijk geen enkel excuus is om onverantwoorde bollen in het water te storten.

Wat is dan een verantwoorde bol?

Een vraag die altijd weer naar boven komt. Hetzij in de discussie slecht versus goed aas, hetzij in de discussie prijs/kwaliteit verhouding. In een eerdere rotary heb ik daarover al eens geschreven (De KSN 43, Rotary Aas). Een kleine terugblik hieruit:

Een verdeling van 30-32% koolhydraten/eiwitten is in mijn optiek een gezonde basis. Daarnaast zullen er in de mix voor een boilie minstens de volgende vijf voedingsstoffen moeten zitten, zodat alle spijsverteringsprocessen gezond kunnen verlopen:

- Eiwit (voor de bouw van cellen en groei)
- Lipiden (vereist voor de omzetting in energie)
- Koolhydraten (vereist voor snelle energie en hulp bij het spijsverteringsproces)
- Vitaminen (vereist voor metabolische reacties)
- Mineralen (vereist voor het metabolische proces)

In een beetje basis mix waarbij je ei poeder, plasma of bijvoorbeeld verse eieren gebruikt heb je al aardig wat van wat hierboven beschreven is in je mix zitten.

Alle boilies hebben een basis nodig, deze zorgt voor de binding en het draaibaar maken van het aas. Deze basis moet relatief goedkoop zijn en een goede instant werking hebben. De basis bestaat voor het overgrote deel uit koolhydraten.

Gemalen vliegen en maden meel als vismeelvervanger. The sky is the limit.

Koolhydraten – De Basis

Karpers bezitten het enzym amylase; dit enzym is nodig om optimaal van koolhydraten gebruik te kunnen maken. Het koken/stomen van boilies helpt de zetmelen te ontsluiten en vergroot de beschikbaarheid van de koolhydraten. Dit is beter voor het verteringssysteem van de karper. De karper heeft alleen een lange darm en geen maag, dit is ook de reden dat koolhydraten snel moeten kunnen verteren om energie te leveren. Wetenschappelijke referenties wijzen erop dat voedsel voor de karper zonder koolhydraten zorgt voor een slechtere gewichtstoename en groei dan voedsel met koolhydraten. Vanuit dat oogpunt blijkt dat koolhydraten onmisbaar zijn in het karperdieet.

Van basis naar mix:

Of het nu een thuisdraaiër betreft of een professionele draaiër, je mix een label meegeven vanuit je eigen idee kan makkelijk vanuit een goede basis mix die goed ingrediënten mee pakt. Zoals bijvoorbeeld deze samenstelling van een mix afkomstig van Ernesto Kamminga voor de koudere periodes. Een simpele mix die je zonder eieren kan draaien en die zich door de jaren heen in de praktijk bewezen heeft.

250 gr. maïsmeel

250 gr. polentabloem

120 gr. vitamealo

100 gr. eivoer

100 gr. lijnzaadmeel/bloem

80 gr. plasma poeder

100 gr. tarwekiemen

Toevoegen water naar ratio:

30 gr. kaneel-poeder

10 ml. flavour

Eventueel een beetje zonnebloemolie ter bevordering van het draai gemak.

Winter:

Het mag duidelijk zijn dat in deze periode van vertraagd metabolisme een goede doorloopsnelheid van het voedsel helemaal van belang is. Ernesto Kamminga met een koude beloning. En hier nog een goede effectieve mix van mijn eigen hand, waar je veel speel ruimte in hebt.

300 gr. griesmeel

300 gr. sojabloem volvet

50 gr. robin red

100 gr. trouvit

50 gr. yeast

100 gr. ei-poeder

50 gr. tarwekiemen

50 gr. X.O shrimp past

Toevoegen water naar ratio:

sweetner (hoeveelheid afhankelijk van de gebruikte sweetner)

10 ml. flavour

10 ml. olie

25 gr. Zout

Boterzuur, betaïne HCL en minamino zijn ook key ingrediënten die een label meegeven, aantrekkingskracht hebben op de karper en in elke mix toepasbaar zijn. Pre-digested is ook een key ingrediënt, indien gewenst kan je een gedeelte ei-voer vervangen door pre-digested vismeel als je een boilie wilt met meer instant werking.

